

Абаттандыру, санитарлық жабдықтау, жинау жұмыстары ұйымдастыру және Саран қаласы мен Актас кенті аумағында тазалықты қамтамасыз ету қағидаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қарағанды облысы Саран қаласының мәслихатының 5 сессиясының 2008 жылғы 27 мамырдағы N 114 шешімі. Қарағанды облысы Саран қаласы Әділет басқармасында 2008 жылғы 09 шілдеде N 8-7-66 тіркелді. Күші жойылды - Қарағанды облысы Саран қаласы мәслихатының 3 сессиясының 2012 жылғы 6 сәуірдегі N 36 шешімімен

Ескерту. Күші жойылды - Қарағанды облысы Саран қаласы мәслихатының 3 сессиясының 2012.04.06 N 36 шешімімен.

Ескерту. Бүкіл мәтін бойынша "тыйым салынады" деген сөзі "жол берілмейді" деген сөзімен ауыстырылды - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы "Әкімшілік құқық бұзушылық туралы" Кодексінің 3, 387 баптары, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару туралы" Заңының 6 бабы негізінде, Саран қалалық мәслихаты

Ш Е Ш Т І :

1. Абаттандыру, санитарлық жабдықтау, жинау жұмыстарын ұйымдастыру және Саран қаласы мен Актас кенті аумағында тазалықты қамтамасыз ету қағидалары (қосымшаға сәйкес бекітілсін).

2. Осы шешімнің орындалуын бақылау коммуналды шаруашылық, өнеркәсіпті, кәсіпкерлікті дамыту, экология және жер қатынасы жөніндегі тұрақты комиссиясының төрағасы – Д.А. Ахмадуллинге, қала әкімінің орынбасары – Ш.М. Исеновқа жүктелсін.

3. Осы шешім Әділет органдарында мемлекеттік тіркеуден өткен соң күшіне енеді және ресми жарияланғаннан кейін он күн өткен соң қолданысқа енеді.

Сессия төрағасы

Л. Хузина

Мәслихат хатшысы

Р. Бекбанов

Саран қалалық мәслихатының
2008 жылғы 27 мамырдағы
5 сессиясының N 114 шешімімен
бекітілді

Абаттандыру, санитарлық жабдықтау, жинау жұмыстарын ұйымдастыру және Саран қаласы мен Ақтас кенті аумағында тазалықты қамтамасыз ету Қағидалары

1. Осы абаттандыру, санитарлық жабдықтау, жинау жұмыстарын ұйымдастыру және Саран қаласы мен Ақтас кенті аумағында тазалықты қамтамасыз ету Қағидалары 2001 жылғы 23 қаңтардағы "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару туралы", 1997 жылғы 16 сәуірдегі "Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй қатынастары туралы", 2001 жылғы 16 шілдедегі "Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы", 1997 жылғы 11 шілдедегі "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы "Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы" Кодексіне сәйкес әзірленді.

Қағидалар абаттандыру, санитарлық тазарту, аумақта тазалықты сақтау, Саран қаласында инфрақұрылым объектілерін күтіп ұстау мен қорғау саласында жеке және заңды тұлғалардың қарым-қатынасын реттейді және жауапкершілігін анықтайды және меншік нысанына, жалгерлердің, құрылыс жүргізушілердің, ғимараттардың, құрылыстардың және құрылғылардың иелеріне немесе азаматтығына қарамастан барлық шаруашылық жүргізу құқығындағы субъектілерге орындауға міндетті болып табылады.

Абаттандыру, санитарлық тазарту, тазалау жұмыстарын ұйымдастыру және Саран қаласы аумағында тазалықты қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды реттеу және ұйымдастыру жұмыстарын қала әкімдігінің, басқарудың уәкілетті органдары, мекемелердің басшылары, қаланың көркейту мен санитарлық тазалық кәсіпорындарының лауазымды тұлғалары жүргізеді.

2. Осы Қағидаларда қолданылатын негізгі ұғымдар мен түсініктер

2. Қаланы сыртқы абаттандыру – Саран қаласы мен Ақтас кенті аумағындағы адамдардың өмір тіршілігіне қолайлы, салауатты және ыңғайлы жағдай жасауға бағытталған элементтер мен жұмыстар кешені аумақты тазалау, тұрмыстық қалдықтарды (зарарсыздандыру), қоқыстарды, қарды, мұздақтарды жинау, шығару және кәдеге жарату.

3. Қатты тұрмыстық қалдықтар, ірі көлемді қоқыстарды шығару шарты - тапсырысшы мен қоқыс шығаратын мердігерлік ұйыммен қатты тұрмыстық қалдықтар, ірі көлемді қоқыстарды шығару жөнінде заңдық күші бар жазбаша келісім.

4. Бекітілген аумақ - осы Қағидалармен, Саран қаласы аудан әкімдері

актілерімен, тазарту және күтіп ұстау жұмыстарын жүргізу үшін, бекітіліп
б е р і л г е н у ч а с к е .

Қала шегінде бекітілген объектілер болып табылатындар:

1) қала көшелері жағындағы, өтпе жолдың шетімен шектелген, қала көшелері жағындағы - жетілдірілген төсемдері бар көшелер үшін немесе өтпе жолдың ортасына дейінгі аумақ - жетілдірілмеген төсемдері бар көшелер үшін;

2) орамші аумақтарының учаскелері;

3) аула ішілік аумақтар - шағын сәулет нысандарын, балалар, кір жаю, контейнер алаңшаларын, автокөлік аялдануларын, сәндік құрылғылар орнату, үйге кіретін жолдар, аулаға енетін жолдар үшін пайдаланылатын (бір аулада бірнеше жер пайдаланушылар болған жағдайда бекітілген аумақтың шекарасы пайдаланылатын аумақ шекарасы бойынша үйлесімді түрде немесе тараптардың келісімімен анықталады) жерлер;

4) уәкілетті органдардың рұқсатымен, жинақау үшін және басқа да мақсаттарға, уақытша пайдаланылатын аумақ;

5) іргелес жатқан аумақ;

6) жер үсті жылу желілерінің қорғалатын аумақтары.

Бекітілген аумақтың субъектілері болып жеке тұлға сияқты, заңды тұлға да
б о л а а л а д ы :

1) пәтер иелері кооперативтері;

2) ғимараттар мен орын-жайлардың иелері;

3) жер уақытша немесе тұрақты пайдалануға берілген тұлғалар.

Аумақты бекітіп беру қала сәулетшілерінің ұсынымымен және Саран қаласы әкімінің заңды және жеке тұлғалардың келісімімен жүргізіледі. Бекітілген аумақтары бар субъектілер, келісімге отырған сәттен бастап олардың санитарлық жағдайын сақтауы қажет.

Ескерту. 4-тармаққа өзгерту енгізілді - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

5. Ғимарат – көтергіш және қоршау құрылғыларынан тұратын, міндетті түрде жер үсті тұйық көлемін жасайтын, функционалдық қызметіне қарай, адамдардың тұруы немесе болуына, өндірістік істерді орындау үшін, сондай-ақ материалдық құндылықтарды орналастыру мен сақтауға арналып салынған жасанды құрылыс. Ғимараттың жер асты бөлігі болуы мүмкін.

6. Жерді пайдаланушы - мақсаты мен меншік түріне қарамастан, (кәсіпорындар, ұйымдар, коммерциялық құрылымдар, кәсіпкерлер, жеке меншік секторындағы үй иелері, пәтер иелері кооперативтері және басқалар) қала шекарасында жер учаскелерін пайдаланушы заңды немесе жеке тұлға.

7. Көшелердің санаттары - жолдардың, көшелердің және кіру жолдарының көлік қозғалысының үдемелілігі мен олардың пайдаланылуы мен күтіп

ұсталуына қойылатын ерекшеліктеріне байланысты жіктеледі.

8. Контейнер - стандартты қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған с ы й ы м д ы л ы қ .

9. Ірі көлемді қалдық - өзінің тұтыну қасиеттерін жоғалтқан, тұтыну және шаруашылық қызметінің қалдықтары (тұрмыстық техника, жиһаз және т.б.).

10. Шағын сәулеттік нысандар – көлемі жағынан кішкене әсемдік, сондай-ақ іске жарамды сипаттағы объектілер:

1) сәндік құрылғылар - мүсіндер, бұрқақтар мен әсемдік су тоғандар, стелалар, оймабедерлер, гүл құмыралары, ту салғыштар және басқалар;

2) іске асыру сипатындағы құрылғылар - демалу орындары, павильондар, дүңгіршектер, сауда арбалары, телефон және сауда автоматтары, аттракциондар, орындықтар, қоршаулар, қоқыс қораптары, көшелер, үйлер мен жарнама тақтайшалары, пошта жәшіктері және басқалар.

11. Жалпы пайдалану орындары - демалыс аймақтары (саябақтар, жағажайлар, тынымбақтар), алаңдар, көлік аялдамалары және тағы басқалар.

12. Жөн-жосықсыз төгілетін қоқыстар үйінділері - заңды және жеке тұлғалардың жұмысы кезінде пайда болған қатты тұрмыстық қалдықтар, ірі көлемді қоқыстар, өндіріс және құрылыс қалдықтары, басқа қоқыстар, қар, мұздарды өз еркімен (жөн-жосықсыз төгілетін) шығару (орналастыру) немесе үю .

13. Бөлінген аумақ - жер пайдаланушының (кісіпорынға, мекемеге, жеке тұлғаға) иелігіне тапсырылған немесе Қазақстан Республикасының заңнамалармен қарастырылған, уәкілетті органдардың құқықтық шешімдеріне сәйкес пайдалану үшін, өзіне жататын объектілерді орналастыруға берілген жер у ч а с к е с і .

14. Өндірістік және тұтыну қалдықтары (одан әрі - қалдықтар) - өндіру және тұтыну кезінде пайда болған шикізат, материалдар, жартылай өңделген өнімдердің, басқа да бұйымдар мен тағамдардың қалдықтары, сондай-ақ өздерінің тұтыну қасиеттерін жоғалтқан тауарлар (өнімдер).

15. Аумақты тазарту - аумақты жинау, тұрмыстық қалдықтарды, қоқыстарды, қарды, мұздақтарды жинау, шығару және кәдеге жарату (зарарсыздандыру).

16. Іргелес жатқан аумақ - тікелей ғимараттар, орын-жайлар, қоршаулар, құрылыс алаңшаларының, сауда, жарнама объектілеріне және заңды немесе жеке тұлғалардың балансындағы меншігінде, иелігінде, жалға алып пайдаланылуындағы, пайдалануындағы басқа объектілер шекараларына (периметрі бойынша 5 метр шекарадағы) жанасып жатқан аумақ.

17. Өту жолдары, өтетін жер - тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттарға, мекемелерге, кәсіпорындарға және басқа да аудандар, шағын аудандар, орамдар ішіндегі қалық құрылыс объектілеріне көлік құралдарының кіруін қамтамасыз

е т у ш і

ж о л

э л е м е н т і .

18. Қатты тұрмыстық қалдықтар, ірі көлемді қалдықтар жинау және шығару - қатты тұрмыстық қалдықтар контейнерлерден арнайы автокөліктерге арту, контейнер алаңшаларын және оларға кіретін жолдарды шашылған қоқыстардан тазарту және оларды қоқыс жинау орнынан кәдеге жарату орнына тасымалдау.

19. Жолдарды күтіп ұстау – нәтижесінде талапқа сай келетін, жол мен жол құрылғыларының көліктік-тұтыну жағдайы сақталатын, жұмыстар жиынтығы.

20. Орын-жай - өндірістік үрдістерді орындауға, материалдық құндылықтарды орналастыру мен сақтауға немесе адамдар мен жүктердің уақытша тұруына (ауысуына), сондай-ақ құралдарды (құбырлар, сымдар) немесе коммуникацияларды орналастыруға арналған, көлемді, жазықты немесе тізбекті салынған жасанды құрылыс (жер үсті, су үсті немесе жер асты, су асты). Құрылғы сондай-ақ көркем-эстетикалық, сәндік - қолданбалы немесе мемориалдық болуы мүмкін.

21. Қатты тұрмыстық қалдықтар - тұтынудың ұсақ тұрмыстық қалдықтары.

22. Жаяужолдар - жаяу жүргіншілердің жүруіне арналған, жолға жалғасып жатқан немесе одан гүлкестемен бөлініп жатқан жолдың бөлшегі.

23. Уәкілетті орган - Саран қаласы әкімдігімен анықталатын коммуналдық шаруашылық саласында құзыры бар орган.

3. Қала аумағын тазарту тәртібі

24. Жер учаскелерін пайдаланушылар арасындағы аумақтардың тазарту жұмыстарының шекарасын анықтау, заңды және жеке тұлғаларға бекітіліп берілген аумақтарға сәйкес, осы Қағида негізінде орындалады көше-жол желілері , алаңдарға қоғамдық орындар (жалпы пайдаланылатын демалыс аймақтары, саябақтар, тынымбақтар, жағажайлар) бойынша - коммуналдық шаруашылығының уәкілетті органымен мемлекеттік тапсырыс көлемінде, орамші аумақтары мен басқа да аумақтарды тазартудың шекарасы қала әкімінің актісімен бекітіледі.

25. Жинастыру жұмыстары өкілетті органмен бекітілген нұсқаулар және технологиялық ұсыныстарға, абатандыру паспорттарына және осы Ережелер талаптарына сәйкес атқарылады.

Ескерту. 25-тармақ жаңа редакцияда - Саран қаласы мәслихатының 2011.03.30 N 545 (ресми жарияланған күннен бастап күнтізбелік он күн өткеннен кейін бастап қолданысқа енгізіледі) шешімімен.

26. Жалпы пайдаланылатын орындарды тазарту мен күту жұмыстары мына жұмыс түрлерін енгізеді:

1) ұсақ және тұрмыстық қоқыстар мен қалдықтарды жинау мен шығару;

- 2) ірі көлемді қоқыстар мен қалдықтарды жинау және шығару;
3) с ы п ы р у ;
4) қамыстар мен басқа жабайы өскен өсімдіктерді шабу және шығару;
5) қоршаулар мен шағын сәулет нысандарын жөндеу және сырлау.

§ 1. Көшенің өту жолдарын тазарту

27. Жолдардың өту жерлерін барлық ені бойынша тазарту жұмыстарын жүргізуге мемлекеттік тапсырыс жасау шарты негізінде, мердігер-кәсіпорындар жүргізеді.

28. Соңғы автобус бағыттарының тұратын-айналу жолдарын тазартумен, іргелес жатқан жолдарды тазалаумен айналысатын кәсіпорындар жүргізеді.

29. Толассыз технологиялық тазалықты қамтамасыз ету үшін жол төсемін қоқыстан, қардан, ластан бұқаралық көпшілік объектілеріне тікелей жақын орналасқан жерлерде, қаладағы магистральді көшелердің жиегінде күнделікті 23.00 ден 7.00 ге дейін автокөліктердің тұруына жол берілмейді, тұрақ орны қажетті жол белгісімен белгіленеді.

Ескерту. 29-тармақ жаңа редакцияда - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен

30. Магистральдардың, көшелердің және кіру жолдарының жол төсемдерін, жиектемелерін сыпыру жұмыстары, алдын ала суланғаннан кейін жүргізіледі.

31. Жолдың жүру жағы қандай да болмасын ластан толығымен тазартылуы тиіс.

32. Жолдардың жиектері ірі көлемді және басқа қоқыстардан тазартылуы қажет. Жұмыстарды жүргізу кезінде қоқысты көшенің және өту жолдарының жағына шығаруға жол берілмейді.

§ 2. Жаяужолдарды тазарту жұмыстары

33. Көше мен өту жолдары бойымен орналасқан немесе жол жағынан гүлкестемен бөлінген және тұрғын жай ғимараттарының кіре берісінен, аула аумақтарынан, мекемелерден, кәсіпорындардан, сауда және қызмет көрсету объектілерінде орналасқан жаяужолдарды тазарту жұмыстары жол жағын тазарту мен күту жұмыстарын жүргізетін кәсіпорындармен жүргізіледі.

34. Инженерлік құрылғыларға және баспалдаққа шығатын жерлерге жалғасқан техникалық жаяужолдарды тазарту, осы құрылғылардың қожасы болып табылатын ұйымдармен жүргізіледі.

35. Көшенің жол жағынан гүлкестемен бөлінген жаяужолдар және тұрғын жай ғимараттарының кіре берісінен, аула аумақтарынан, мекемелерден, кәсіпорындардан, сауда және қызмет көрсету объектілерінен шығатын жерлердің

жол жағын тазарту мен күту жұмыстарын жүргізу қала әкімінің актілерімен бекітіліп берілген аумақтарға сәйкес орындалады.

36. Көшелер мен өту жолдарының бойына орналасқан басқа жаяужолдар бойынша тазарту жұмыстары жүретін жолдарды күтуге жауапты кәсіпорындармен жүргізіледі.

37. Жаяужолдар толығымен топырақ-күмнан, әртүрлі қоқыстан тазартылуы қажет.

§ 3. Аялдама және отырғызу алаңдарын тазарту

38. Қалалық жолаушылар көлігінің аялдама алаңдарын тазалау жұмыстарын жолдарға тазарту жұмыстарын жүргізуші ұйымдар атқарады. Отырғызу алаңшаларын тазарту жөніндегі жұмыстардың шекарасы сызба карталарда көрсетіледі. Отырғызу алаңдары толығымен топырақ-күмнан, әртүрлі қоқыстан т а з а р т ы л у ы қ а ж е т .

39. Жолаушылар павильондары мен оларға іргелес жатқан қоғамдық жолаушылар тасымалдау көлігі аялдамаларын тазарту және жуу жұмыстары олардың иелерімен жүргізіледі.

§ 4. Басқа қала аумақтарын тазарту

40. Іргелес жатқан және бөлініп берілген аумақтарды, қала көшелерінен оларға кіретін жолдарды заңды және жеке тұлғалар меншігі мен пайдаланылуында ғимараттары бар, бөлініп берілген учаскелерде орнатылған аумақтарды тазарту мен күту жұмыстары өз күштерімен немесе шарт бойынша арнайыландырылған кәсіпорындармен орындалады.

41. Жеке тұрған жарнама объектілеріне іргелес жатқан аумақты, жарнама құрылғысынан радиусы 5 метрдей жерді тазарту жұмыстарын, жарнама таратушылар және жарнама таратушылармен шарт бойынша тазарту жұмыстарын жүргізуші арнайыландырылған ұйымдар орындайды.

42. Сыртқы жарықтың бағаналарының құрылғысы мен діңгегі аумағын және жаяужолдарда орнатылған байланыс желілерінің маңайын тазарту жұмыстарын жаяусоқпақтарды тазартуға жауапты кәсіпорындар жүргізеді.

43. Трансформаторларға немесе бөліп бергіш шағын станцияларға, автоматты түрде жұмыс істейтін, басқа инженерлік орын-жайларға, сондай-ақ тоқ беру желілерінің бағаналарына іргелес жатқан аумақтарын тазарту жұмыстарын осы объектілердің иелері жүргізеді. Жер үсті құбырларының астындағы қорғалатын аумақтарды тазарту мен күту жұмыстары желілердің иелерімен жүргізіледі.

44. Сауда объектілеріне іргелес жатқан, уақытша көшедегі сауда жасау аумағының орындарын (базарлар, сауда павильондары, жылдам салынатын сауда

кешендері, шатырлар, дүңгіршектер және тағы басқалар) көшедегі жүру жолдарын қоса, сауда объектілерінің иелері тазартады. Іргелес жатқан гүлкестелерге, шатырларға, сауда шатырларына, дүңгіршектерге жәшіктерді ү ю г е ж о л б е р і л м е й д і .

45. Ақылы автотұрақтардың, гараждардың аумақтарын тазарту жұмыстарын иелері мен осы объектілерді пайдаланушы ұйымдар жүргізеді.

46. Жанар-жағар май құю стансасына, автожуу бекеттеріне, құю кешендеріне және іргелес жатқан аумақтарға (өту жолына дейін) кіретін және шығатын жерлеріне тазарту мен тазалығын сақтау жұмыстарын осы объектілерді өз балансында ұстаушылар жүргізеді.

47. Көп уақыт бойы пайдаланылмаған және игерілмеген аумақтарды, ғимараттарды бұзғаннан кейінгі аумақты тазарту мен күту жұмыстарын, осы аумақ бөлініп берілген жер пайдаланушылар немесе тапсырысшы, немесе шарт бойынша ғимараттарды бұзу жұмысымен айналысқан мердігер кәсіпорындар жүргізеді.

48. Жапырақ түскен уақытта, бекітіліп берілген аумақтарды тазартуға жауапты ұйымдар, көшелер мен магистральдар бойындағы, аула аумақтарындағы түскен жапырақтарды сыпырып-сиыру жұмыстарын жүргізеді. Ағаштар мен бұталардың түбі жағына жапырақтарды жинауға жол берілмейді.

49. Заңды және жеке тұлғалағға және іргелес жатқан ғимараттарға, орын-жайларға және басқа объектілерге бекітіліп берілмеген, пайдаланылмайтын және бөлініп берілмеген аумақтардың тазарту мен күтіп ұстау жұмыстары бюджет қаражаты есебінен бөлінген қаражаттар шегінде орындалады.

50. Тастанды сулар (шұңқырлардан су сору, инженерлік желілердегі апат жағдайлары және т.б.) салдарынан пайда болған су басу жағдайлары болғанда, оларды жоюға жауапкершілік бұзылуға жол берген ұйымдарға жүктеледі.

51. Жол жөндеу жұмыстарын жүргізген кездегі асфальттың жарықшақтары, осы жұмыстарды жүргізуші ұйымдармен – тәулік мерзімінде шығарылады.

52. Суаққы желісін қоқыс басуын болдырмау үшін суаққы коллекторларына сыпырынды мен тұрмыстық қоқыстарды тастауға жол берілмейді.

§ 5. Қысқы кездегі қала көшелерін тазартудың ерекшеліктері

53. Қала көшелерінің өту жолдары мен кіру жолдарын қыста тазарту жұмыстары, осы Қағида талаптарына уәкілетті органмен бекітілген нұсқауларға с ә й к е с ж ү р г і з і л е д і .

54. Саябақтардағы, бақтардағы, саяжолдардағы және басқа көгалды аймақтардағы жолдарды тазарту кезінде, осы мақсаттарға бұрын дайындалған алаңшаларға, жасыл отырғызғылардың сақталуы мен еріген сулардың ағуын

қамтамасыз еткен жағдайда, қарларды үюге рұқсат етіледі.

55. Қысқы кезеңде жолдар, бақ орындықтары, қоқыс салатын қораптар мен басқа да элементтер мен кіші сәулеттік формалар, сондай-ақ олардың алдындағы және бүйірлеріндегі жерлер, оларға баратын жолдар қар мен мұздақтардан тазартылуы керек.

56. Жаяужолдар мен жолдың жүру жағындағы көшелердегі инженерлік желілерде болған апаттан пайда болған мұзшықтар жарылады және осы су басуға себепші болған ұйымдармен шығарылады. Жарылған мұзшықтар белгіленген орындарға шығарылады.

57. Қар үйінділерін жасауға болмайтын жерлер:

- 1) бір деңгейде барлық жолдар мен көшелердің және кіру жолдарының қиылыстарында және темір жолға жақын жолдарда;
- 2) көліктік қоршаулармен жабдықталған немесе көтеріңкі жиектемелері бар жол учаскелерінде;
- 3) жаяужолдарда.

58. Жаяужолдар мен гүлкестелерге қар шығаруға рұқсат етілмейді.

59. Қар шығарудың технологиясы екі кезеңнен тұрады:

1) бірінші кезекте қарды шығару (таңдап) жұмыстары орындалатын жерлер: қалалық жолаушыларды тасымалдау көлігі аялдамаларынан, жер үсті жаяужүргіншелер өтпелерінен, халықтың жаппай баратын орындарынан, ауруханаларға кіретін жолдардан және басқа да әлеуметтік маңызы бар объектілерден;

2) соңғы қар шығару (жаппай) жұмыстары бірінші кезектегі қар шығару жұмыстарынан кейін, уәкілетті органмен қойылған кезекке сәйкес орындалады.

60. Көшелер мен жолдардағы қарды шығару жұмыстары арнайы дайындалған алаңшаларға жүргізілуі тиіс. Белгіленген тәртіпте көрсетілмеген жерлерге қар шығаруға жол берілмейді.

61. Қарды уақытша шығаруға берілген орындар, қар ерігеннен кейін қоқыстардан тазартылып, көркейтілуі керек.

62. Жаяужолдар, аула аумақтары мен кіру жолдары қар мен мұздақтан асфальтқа дейін тазартылуы тиіс, қар мен жарықшақ қар үйетін жерге шығарылуы тиіс. Мұздақ пайда болған жағдайда (тайғақ) ұсақ құм себу жүргізіледі.

63. Аула аумақтары мен ішкіорамдардан тазартылған қарды автокөліктің қозғалысына және жаяулардың жүруіне кедергі келтірмейтін орындарға үюге рұқсат беріледі.

64. Аула ішінде қарды үйген кезде, жылғалардың ағып кету жағын қарастыру керек.

65. Қысқы кезде ғимарат иелерімен және жалдаушыларымен уақытында

шатырларын қар мен мұзшықтан, сүнгілерден тазарту жұмыстары ұйымдастырылуы қажет.

66. Жаяу жүргіншілер жағындағы ғимараттың шатырын тазарту жұмыстары жедел түрде, пайда болған кезде, қатерлі учаскені қоршау арқылы, жүргізілуі керек.

67. Көше жағына қараған шатырлардан қар мен мұздақтарды тазарту жұмыстары жаяужолдарға түсіру, тек күндізгі уақытта жүргізілуі мүмкін. Қарды басқа сырғанау жағынан, сондай-ақ жазық шатырлардан түсіру аула аумақтарына жүргізілуі керек. Қарды түсірер алдында жаяу жүргіншілердің қауіпсіздіген қамтамасыз ету шараларын жасау қажет. Шатырлардан түскен қарлар, мұзшықтар мен сүлгілер жедел түрде жол жағына қарай жиналады және одан әрі көшенің жолын тазартушы ұйыммен шығарылуы үшін (шарт бойынша) орналастырылады.

68. Сарқынды су құбырларының аузына қар, мұз және қоқыстарды тастауға жол берілмейді.

4. Тазалық пен тәртіпті қамтамасыз ету

69. Заңды және жеке тұлғалар қала аумағының барлық жерінде, соның ішінде жеке меншік үй иелерінің аумақтарында тазалық пен тәртіпті сақтауы қажет, абаттандыру элементтерін зақымдауға және бұзуға жол бермеу (жолдарды, жаяужолдарды, гүлзарларды, кіші сәулеттік нысандарды, жарықты, суқашыртқыларды)

70. Күрделі және уақытша объектілердің иелері өздеріне бөлініп берілген аумақтарды санитарлық тазарту және жинау жұмыстары бойынша шарттар жасасуы керек немесе оны күнделікті өз беттерімен жүргізулері қажет.

71. Қала аумағында тұрмыстық және құрылыс қоқыстарын, өндірістік қалдықтарды, жәшіктерді, ағаш үгінділерін, жапырақтарды, қарды қала аумағына шығаруға жол берілмейді.

72. Кәсіпорындардың және жеке меншік үй иелерінің ішкі аумақтарын қоса алғанда, қоқыстарды, жапырақтарды, жәшіктерді, өндірістік қалдықтарды жағуға, алау жағуға жол берілмейді.

73. Кәсіпорындар мен инженерлік жүйелердің аумағынан жер үсті суларын шаруашылық - фекальді және өндірістік нөсерлі кәрізге ағызуға тек пайдаланушы ұйымның шарты болған жағдайда рұқсат берілген.

74. Тоғандарға өндіріс кәсіпорындарының тазартылмаған суларын ағызуға жол берілмейді.

75. Көлік құралдарын тұрғын-жай орамдары ішінде және жалпы пайдаланылатын жерлерде, су жібергіш құдықтар, тоғандар, адамдардың демалу

орындары, тұрғын үй алдында жууға, тазартуға және жөндеуге жол берілмейді.

76. Автокөлік кәсіпорындары мен автоспорт құралдарының иелері жолға көлік құралдарын таза күйінде шығаруға міндетті.

77. Жолдарды ластауға жол бермейтін, брезентпен немесе басқа материалдармен жабусыз топырақтарды, қоқыстарды, төгілмелі құрылыс материалдарын, жеңіл жәшіктерді, жапырақтарды, ағаш үгінділерін т а с ы м а л д а у ғ а ж о л б е р і л м е й д і .

78. Әр түрлі маңызы бар объектілерді гүлкестелерге, гүлзарларға, балалар алаңшаларына, ғимараттардың аркаларына орналастыруға жол берілмейді.

5. Саран қаласы мен Ақтас кенті аумақтарындағы қалдықтарды жинау, уақытша сақтау, шығару және іске жарату

79. Жеке меншік түріне және қызметіне қарамастан ұйымдарға, кәсіпорындарға, мекемелерге, қала аумағында қызмет етуші жеке тұлғаларға, қалдықтарды зарарсыздандыру және іске асыруға шарттық қатынастары бар, қоқыс шықарушы ұйымдармен қатты тұрмыстық қалдықтарды шығару жөнінде шарт жасауы керек. Ірі көлемді қоқыстарды (қалдықтарды) шығару жұмыстары кәсіпорындармен, мекемелермен және жеке тұлғалармен немесе шарт негізінде қоқыс шығарушы ұйымдармен жүргізіледі.

80. Жылжымайтын объектілерді салу және (немесе) жөндеу жұмыстарымен айналысушы жеке және заңды тұлғаларға қоқыстарды іске жарату жөнінде, оны өздігінен шығару немесе қоқыс шығарушы ұйыммен шығару жөніндегі ш а р т т а р ы н ж а с а у қ а ж е т .

81. Үй-жайлардың аумағына контейнер орнату үшін, көлік өтуге ыңғайлы жолдары бар, арнайы алаңшалар бөлінуі қажет. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау үшін металдан жасалған контейнерлерді қолдану керек.

82. Қатты тұрмыстық қалдықтар қоқыс шығарушы көліктермен жүргізіледі, сұйық қалдықтар кәрізсіз үй-жайлардан бөшкелері бар сорғы көліктермен ш ы ғ а р ы л а д ы .

83. Аумақтағы (бөлініп берілген, бекітілген, аулаішілік) контейнерлік алаңшалары бар кәсіпорындар, ұйымдар, өзге де шаруашылық етуші субъектілер м ы н а т а л а п т а р д ы :

1) контейнерлік алаңшалар, кіреберістері мен оларға өтетін жолдардың қатты төсемдерінің болуы тиіс;

2) контейнерлік алаңшалар іргелес жатқан аумақтарға қоқыстарды шығармау үшін жаппай қоршалуы тиіс;

3) контейнер алаңшалары мен оған іргелес жатқан аумақты тиісті санитарлық ұсталуын қамтамасыз етуге;

4) қатты тұрмыстық қалдықтарды, ірі көлемді қоқыстарды шығаруға, сыпыруға уақытында шарт жасасуға;

5) контейнерлердегі тұрмыстық қалдықтарды жағуға жол бермеуге;

6) жылдың қысқы мерзімінде контейнерлік алаңшаға арнайыландырылған автокөліктің жұмысына және халықтың пайдалануына қолайлы жағдай туғызу мақсатында кіреберістері мен оларға өтетін жолдарың қар мен мұздан тазартылуын қамтамасыз етуі керек.

84. Контейнерлік алаңшалар мен контейнерлер иелеріне:

1) контейнерлерді уақытында жөндеуге және одан әрі пайдалануға жарамсыздарды ауыстыруға;

2) қоқыс қабылдағыш камераларды, алаңшаларды және жинағыштардың (контейнерлердің) астауын, сондай-ақ қалдық салғыштардың тұрақты жуылып тұруын, зарарсыздандырылуын және масаларға қарсы бұқырлануын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдауы қажет.

85. Контейнерлер орнату үшін алаңшалар тұрғын-жай және қоғамдық ғимараттардан, спорт алаңшаларынан және халықтың дем алатын орындарынан кем дегенде 20 метрдей қашықтықта болуы керек. Алаңшаның көлемі қажетті контейнерлер санын орнатуға есептелген.

86. Қалдықтарды уақытша сақтау орындарын, мемлекеттік санитарлық - эпидемиологиялық қадағалау органымен пәтер иелері кооперативтерімен келісу қажет.

87. Контейнерлерден қоқыс шығарушыларға арту кезінде түсіп қалған қоқыстарды жинау жұмыстары қатты тұрмыстық қалдықтар, ірі көлемді қоқыстар шығаруды жүзеге асыратын ұйымдардың қызметкерлері

88. Қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта пайдалану Саран қаласының қоқыстарын көму мен қайта пайдалану жөніндегі қалалық полигонда іске асырылады.

89. Қатты тұрмыстық қалдықтар полигонын орналастыру және күтіп ұстау жұмыстары елді мекендер аумақтарын күтіп ұстаудың Санитарлық қағидаларға, өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

90. Қатты тұрмыстық қалдықтар полигонын күтіп ұстауға жауапкершілік осы Қағидалардың талаптарына сәйкес, осы жұмыстарды орындауға рұқсат қағаздары бар пайдаланушыларға, арнайыландырылған ұйымдарға жүктеледі.

91. Жөн-жосықсыз үйінділерге, қалдықтардың жағылуына кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес әкімшілік жауапкершілікке тартылады. Жөн-жосықсыз үйінділерге жауапты тұлғаларды анықтауға мүмкіндік болмаған жағдайда, қалдықтарды шығару және жөн-жосықсыз үйінділер орнын қалпына келтіру жұмыстары уәкілетті органдармен бекітілген мерзімде аумақ иесінің қаражаты есебінен жүргізіледі.

92. Базарларда, саябақтарда, демалыс аймақтарында, алаңдарда, білім беру, денсаулық сақтау мекемелерінде және көпшілік баратын жерлерде, көшелерде, қоғамдық жолаушылар көлігі аялдамаларында, сауда объектілеріне кіреберістерде қоқыс салатын қораптар орнатылуы керек. Халық көп келетін орындарда қораптар бір бірінен 50 метрдей қашықтықта аулаларда, саябақтарда, алаңдарда және басқа аумақтарда 10-нан 100 метрге дейінгі арақашықтықта қораптар орнатылады. Қалалық жолаушылар көліктері аялдамаларында және сауда объектілеріне кіреберістерде екі қораптан орнатылады.

93. Қораптарды орнату мен тазалау жұмыстары мемлекеттік тапсырыс шартына сәйкес аумақты пайдаланушылармен және иелігінде немесе қолданылуында аумақтары бар шаруашылық жүргізу субъектілерімен мердігермен жүргізіледі. Қораптарды тазарту жұмыстары осы кәсіпорындармен олардың толуына қарай орындалады.

94. Қораптарды жуу жұмыстары кірлеуіне қарай, аптасына бір рет орындалады. Қалалық жолаушылар көліктері аялдамасында орналасқан қораптарды аялдамаларды жинауды жүзеге асыратын кәсіпорындар, ал сауда объектілерінде орнатылған қораптарды сауда ұйымдары тазартып, зарарсыздандырады.

6. Ұсақ бөлшек сауда, ұсақ базарлар үшін уақытша орын-жайларды орнату және күтіп ұстау

95. Ұсақ бөлшектік уақытша сауда нүктелерінің объектілерін (павильондар) орнату қолданыстағы нормаларға және ережелерге сәйкес жүзеге асырылады.

96. Ұсақ бөлшектік сауда объектілері мен кешендеріне көліктік қызмет көрсету, іргелес жатқан магистральдар мен жаяу жүргіншілер бағыттарындағы, көлік қозғалысы мен жаяужүргіншілердің қауіпсіздігіне кедергі келтірмеуі қажет. Тауар жеткізуді жүзеге асыратын автокөліктің тұрағы, кіреберіс арнаулы алаңдарынан жүзеге асырылады. Осы мақсаттарда жаяужолдарды, жүргіншілер жолы мен гүлзарларды пайдалануға жол берілмейді.

97. Сауда нүктелерінің иелері іргелес жатқан аумақтың (бекітіліп берілуіне сәйкес) көркейтілу жұмыстарының бұзылмауын қадағалауға міндетті. Сауда нүктелерінің иелері іргелес жатқан абаттандыру объектілеріне, жасыл желектерге, газондарға және тағы басқаларға зиян келтірсе, өзінің жеке қаржысынан абаттандыру объектілерін алғашқы қалпына келтіруі қажет.

Ескерту. 97-тармаққа өзгерту енгізілді - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

98. Шағын базарлар мен басқа да сауда жасауға арналған уақытша алаңшалар аумақтары қоршалуы керек, нөсерлік және еріген сулардың ағуын қамтамасыз

ететін қатты төсемі болуы керек, дүңгіршектермен, қалқалармен, сөрелермен, контейнерлік алаңшалармен, қоқыс салғыш қораптармен, тұрақты қоғамдық немесе жылжымалы әжетханалармен, кешкі жарықпен жабдықталуы қажет.

99. Ұсақ бөлшектік сауда ғимараттарының иелеріне аумақтарын тазарту мен қоқыс шығару үшін, осы қызмет түрлерімен айналысушы ұйымдармен шарт жасауы керек немесе өз күштерімен атқарулары тиіс.

100. Дүңгіршектердің, павильондардың және басқа да сауда объектілердің арасындағы өртке қарсы үзілген жерлерді сауда материалдарымен, жабдықтармен, жәшіктермен және қалдықтармен бекітіп қоюға, дүңгіршектердің төбесіне жәшіктерді үюге жол берілмейді.

101. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағы - саябақтарды, гүлзарларды, бульварларды, жағажайларды ұстауды Саран қаласы әкімінің қаулысымен аталған объектілер бекітіліп берілген қалалық мекемелер жүзеге асырады.

102. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағын тазалау және ағымдағы күтімі бойынша жұмыстарды әкімгерлермен келісімшарт негізінде мамандандырылған кәсіпорындар жүргізеді немесе осы жұмыстың түріне лицензиясы болған кезде әкімгердің өздері жүргізеді.

103. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағындағы аумақтың жобасын өзгерту, шағын сәулет үлгілерін және құрылысын, сәулет және абаттандыру бөлшектерінің түсін өзгертуге "Саран қаласының Сәулет және қала құрылысы бөлімімен" келісіледі.

104. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағының аумағында қоқыс жинайтын урналар бір-бірінен 50 метрден кем емес қашықтықта орнатылады. Аумақтың кіре-берісінде екеуден кем емес урна орнатылуы тиіс.

105. Саябақтар мен жағажайларда урналардан басқа контейнер орнатуға арналған арнайы алаң жабдықталуы тиіс.

106. Контейнерді орналастыруға арналған алаңдар демалыс орындарынан 20 метрден кем емес қашықта болуы керек.

107. Саябақтар мен жағажайлардың аумағында нормалар мен ережелер талаптарына сәйкес келетін қоғамдық дәретханалар орналастырылуы керек.

108. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағының аумағында қолданыстағы нормативтердің талаптарына сәйкес қоғамдық тамақтандыру және ұсақ сауда кәсіпорындарын орналастыруға рұқсат етіледі. Осы объектілердің иелері бөлінген және іргелес аумақтарын жинау және санитарлық тазалауға мамандандырылған кәсіпорындармен келісімшарт жасайды немесе қолданыстағы талаптарға сәйкес өздері жинаулары қажет. Осы объектілерді сырлау және жөндеу жұмыстары иелерінің есебінен жүргізіледі.

109. Жалпы пайдаланатын демалыс аймағының аумағында:

1) қоқысты, жапырақтарды өртеуге, от жағуға, көліктерін тазалауға және

ж у у ғ а ;

2) көгалда, гүлзарларда, жүргіншілер жүретін жолда объектілерді орналастыруға ;

3) мангалды пайдалануға, ашық отта дайындалатын кәуапты және басқа да тағамдарды дайындауға ;

4) сағат 23.00-ден кейін қатты музыка қоюға жол берілмейді.

7. Шағын сәулет нысандарын ұстау

110. Тұрғын-жай құрылысы аумақтары, қоғамдық аумақтар, саяжолдар, көшелер, желекжолдар, саябақтар, демалыс алаңдары шағын сәулеттік нысандармен: демалу орындарымен, көлеңкелейтін қалқалармен, гүлзарлармен, орындықтармен, қораптармен, бұрқақтармен, балалар ойнайтын, ересек адамдар демалатын құрылғылармен, қабырға газеттерімен, қоршаулармен, телефон будкаларымен (қалқалармен), автокөлік күтуге арналған павильондармен жабдықталады .

111. Шағын сәулет нысандары тұрақты және жылжымалы болуы мүмкін; олардың саны мен орналасуы аумақтарды абаттандыру жобаларымен анықталады .

112. Қоғамдық құрылыс аумағында, алаңдарға, көшелерге, тынымбақтар мен саябақтарға, жағалауларға арналған шағын сәулет нысандары жеке жобалар бойынша дайындалады .

113. Жаңа құрылыс салу кезінде құрылыс жүргізіліп жатқан учаске шегінде шағын сәулет нысандарын жобалау, дайындау және орнату жұмыстары тапсырысшымен бекітілген жобалау-смета құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады .

114. Шағын сәулет нысандарының сындарлы шешімдері олардың орнықтылығын, қолдану қауіпсіздігін қамтамасыз етуі қажет.

115. Шағын архитектуралық формалардың иелері – заңды және жеке тұлғаларға өз есептерінен жөндеу, сырлау, ауыстыру жұмыстарын жүргізулері қажет .

Ескерту. 115-тармақ жаңа редакцияда - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

8. Ақылы автотұрақтарды орнату және абаттандыру

116. Жеке меншік иелерінің жеңіл автомашиналарының гараждарын, күзетілетін ашық автотұрақтардың, автокөліктің уақытша тұрақтарын (ақылы және ақысыз) орналастыру қолданыстағы экологиялық, санитарлық және қала құрылысы нормаларымен және ережелерімен, белгіленген тәртіпте әзірленген

және келісілген жобалау құжаттарына сәйкес орындалады.

117. Ұйымдар, кәсіпорындар мен мекемелер, сауда мен қоғамдық тамақтану объектілері, демалу орындары мен бұқаралық орындар келушілер үшін ақысыз аялдатулармен жабдықталуы қажет.

118. Жеке меншік иелерінің гараждары, гараж кооперативтеріне бірігеді (серіктестік). Гараж кооперативтерінің аумағын абаттандыру және оларды күтіп ұстау кооперативтердің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

119. Жеңіл автокөліктерінің ашық ақылы тұрақтарын тұрғын-жай мен қоғамдық құрылыстарға дейін санитарлық аралықты сақтап орнату қажет. Автотұрақтардың қатты төсемі, қоршауы, күзетуге арналған жайы мен сыртқы жарығы болуы қажет. Автомобильдерді қоятын орындардың үстіне жеңіл құрылымдардан қалқандар салуға жол беріледі.

120. Иелері өздеріне бекітіліп берілген және автотұрақтарға, гараждарға іргелес жатқан аумақтарда санитарлық тазалық пен өртке қарсы шараларды қалыпты сақтап тұруы қажет.

9. Құрылыс алаңдары мен учаскелерді күтіп ұстау

121. Бөлінген учаскеде құрылыс қызметі басталғанға дейін (жаңа құрылыс, қайта жаңарту, жөндеу, құрылыстарды бұзу) құрылыс салушы (объектіні жөндеу, қайта жаңарту кезінде меншік иесі), құрылысты ұйымдастыру жобасына, құрылыстың бас жобасына сәйкес құрылыс алаңын, жұмыс учаскелерін ж а й ғ а с т ы р у д ы жү р г і з е д і ;

Құрылыс алаңы (бұзуға жататын учаскеде) келесі міндетті талаптардың орындалуымен, тиісті нормалар мен ережелердің талаптарына сәйкес а б б а т т а н д ы р ы л у ы т и і с :

1) құрылыс алаңы барлық периметрі бойынша бөтен тұлғалардың кіруіне жол бермейтін және іргелес жатқан аумақтарға қоқысты шығаруды болдырмайтын қ о р ш а у м е н қ о р ш а л ы н а д ы ;

2) адамдардың көптеп өтетін жерлерінде қоршауға жаппай қорғау қалқанын о р н а т у д ы қ а м т а м а с ы з е т у т и і с ;

3) қоршауды металдан жасалған профильденген беттерден немесе қоршауға арналған темірбетон қабырғаларынан дайындалуы тиіс;

4) қоршаудың құрылымдары көлденең және тіке бағыттарда қатты түрде бекітіліп, реттелуі, сырлануы және мұнтаздай: кірден тазартылып, жуылып, ешбір ойықсыз, зақымдалған учаскесіз, бөтен хабарландыру мен жазуларсыз б о л у ы т и і с ;

5) қоршаудың биіктігі жер бедерінен үш метрден кем болмауы тиіс, төменгі бөлімінде саңылаулары болмауы тиіс;

6) жеке шыға беріске немесе салынып жатқан құрылысқа шағын қосымша құрылыс салу кезінде, биіктігі екі метр қоршау құрылысын орналастыру рұқсат етіледі ;

7) қақпа немесе шлагбаумды орнатумен құрылыс алаңынан болмашы көшелеріне шығатын минималды жолдардың саны көзделеді;

8) шығатын жолдарда ақпараттық қалқандар орнатылады;

9) жарық бүкіл қоршау периметрі бойынша болуы керек, адамдар көптеп өтетін жерде жарық бүкіл қоршау периметрі бойынша екі жақтан түсуге тиіс;

10) құрылыс алаңдарына ішкі алаң жолдары мен кіреберіс жолдары бас құрылыс жоспарына сәйкес қамтамасыз етілуі тиіс;

11) құрылыс алаңдарындағы аумақты тазалық пен тәртіпте ұстаудың, аббаттандырылуды және іргелес жатқан құрылысқа теріс ықпал етуді болдырмау , үстірттік және жер асты сулардың бұрылуын ұйымдастыруды жүзеге асыру бойынша іс-шаралар көзделеді ;

12) құрылыс және тұрмыс қоқысын жинау мақсатында контейнерлер, жинаушы - бункерлер орнатылып, қоқысты уақытында шығаруды ұйымдастыру қажет ;

13) құрылыс алаңына іргелес жатқан аумақта ұқыпты түрде күтіліп, мезгілді жинастырылуы тиіс ;

14) құрылыс алаңынан тыс құрылыс материалдарды, қоқымды (синтетикалық кабыршықтар, үгінділер, перделер, жонқалар, буып - түйетін материалдар және тағыда басқалары) шығаруды болдырмайтын шаралар көзделуі тиіс;

15) жабық лотоктар мен жинаушы-бункерлерді қолдануынсыз объектілер қабаттарынан қоқыстар мен қалдықтарды тастауға тиым салынады

16) қажеттіліктер туындаған кезде, жаяужолды, жаяу жүретін галереяларды, түсемдерді, таяныштарды, айналма және уақытша жолдарды аббатандыру мен олардың ұқыпты түрде ұсталуы қамтамасыз етіледі;

17) бұзуға жататын учаскелерде құрылыстарды бұзу, алаңды дайындау шараларын іске асырған соң ғана бастауға болады;

18) құрылысты бұзу жұмыстарын, ғимарат элементтерінің қирауын болдырмау мақсатында, жоғарғы құрылымдардан бастау қажет.

122. Барлық материалдар мен топырақ тек қоршалған аумақ шеңберінде ғана болады ;

шығарылған топырақ (кұнарлыдан басқасы), бұзылғанның қалдықтары мен қоқыс, қатты тұрмыс қалдықтары полигонына шығарылуы тиіс, қоршалған аумақтан тыс материалдарды, қоқыстарды қоймалауға, көліктің тиелуіне және тұрақтануына, механизмдер мен құрылыс техникаларын орнатуына рұқсат етілмейді .

123. Мұзды, қарды, құрылыс қоқыстарды уақытында ұйымдастырып шығару

үшін құрылыс салушы немесе мердігер құрылыс алаңын жайластыруға рұқсаттама алған кезде, осы жұмыстар түріне лицензиясы бар арнайы кәсіпорындармен келісімшартқа отырады.

Құрылыс салушымен құрылыстық және тұрмыстық қоқысты уақытылы шығарылуы қамтамасыз етіледі.

124. Құрылыс аяқталғаннан кейін, құрылыс алаңына іргелес жатқан аумақтың бұзылған аббаттандыруын қалпына келтіру, сондай-ақ уақытша жүруге, жолаушылардың өту жолы, уақытша ғимараттар мен материалдарды қоймалау үшін, инженерлік желілерді төсеу және тағыда басқа пайдаланған аймақтарды құрылыс салушы қалпына келтіруі тиіс.

10. Қала аумағындағы жол төсемдерін, жаяужолдарды, гүлзарларды және басқа да объектілердің қалалық шаруашылық элементтерінің бұзылуына әкеліп соғуына байланысты жер жұмыстарын және басқа да жұмыстарды жүргізудің тәртібі

125. Жол төсемдерінің, жаяужолдардың, гүлзарлардың және басқа қала аумақтарында шаруашылық жүргізу элементтерінің бұзылуына әкеліп соғуына байланысты жер жұмыстарын және басқа да жұмыстарды жүргізетін барлық заңды және жеке тұлғалар қала өкімдігінің қаулысымен анықталған, лайықты қалалық қызметтен жұмыстарды жүргізуге рұқсат алуға міндетті.

126. Жер және басқа жұмыстарды жүргізуші барлық заңды және жеке тұлғалар үшін, жол қабатын, тратуарлар мен басқа объектілерді бұзуға байланысты, қала аумағында қалалық шаруашылықтардың элементтерін, қала өкімдігінің қаулысымен анықталған тиісті қалалық қызметке жұмыстарды жүргізуге рұқсат алулары қажет.

Ескерту. 126-тармаққа өзгерту енгізілді - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

127. Аумақты су басуына және мұздың пайда болуына жол бермеу, берілген және қорғалатын аймақтардың санитарлық тазалығын бақылау, (люктердің қақпақтары, құдықтар мен камералардың жабындылары, нөсерлік кәріздердің торлары қатты төсеммен бір деңгейде болуы және түзу қалыпта ұсталуы) құрастырмалар мен инженерлік құрылғыларға уақытында жөндеу, тазарту және сырлау жұмыстарын жүргізуге.

128. Жер бетінің қатты қабатына көрделі жөндеу немесе жаңғырту жұмыстарын жүргізген кезде инженерлік желілердің құдығының люктерін керекті өлшемдерге жеткізу жұмыстары жөндеу жұмыстарының тапсырысшысы есебінен орындалады.

129. Қала аумақтарынан жер үсті және жер асты суларын әкетуге арналған

арықтарды, құбырлар мен сорғытқыларды жинау мен тазарту, нөсерлік кәріздердің коллекторларын, жауынқабылдағыштар құдықтарын тазарту жұмыстары пайдаланушы кәсіпорындармен; аула аумақтарында – пәтер иелері кооперативтерімен; жеке меншік учаскелерде және кәсіпорын аумақтарында - аумақтық иелерімен жасалады.

11. Тұрғын жай орамдары мен шағын аудандарды абаттандыру

130. Шағын аудандар мен орамдардың тұрғын жай аймақтары: қоқыс контейнерлерін қоятын, кір кептіретін, демалатын, балалардың ойнайтын, спортпен айналысатын, үй жануарларын қыдыртатын, автотұрақ, аялдану, жасыл аймақ үшін алаңшалармен жабдыкталады.

131. Тұрғын жай орамдары, шағын аудандар аумақтарында, сондай-ақ аула маңы аумақтарында мына тәртіп сақталуға міндетті:

- 1) көтермелердің, жаяужолдардың, жүргіншілер жолының, орамшілік кіреберістері мен жолдарының түсемдерін қалыпты жағдайда ұстауға;
- 2) аулаларға өздігінен түрлі шаруашылық немесе қосалқы құрылыс (гараждар және басқа) салуға жол бермеуге;
- 3) үйлердің айналасын құрылыс материалдарымен толтыруға жол бермеуге;
- 4) өзінің балансындағы инженерлік желілерді қалыпты жағдайда ұстауға, құдықтарды уақытында қарап, тазартуға;
- 5) шағын сәулет нысандарын, спорттық, ойын, балалар мен шаруашылық алаңшаларының жабдықтарын, қоршаулар мен қашаларын қалыпты жағдайда ұстауға, олардың сыртқы түрінің ұқыптылығын сақтауға.

132. Аулаішілік аумақта:

1) аумақты тазарту немесе апатты жағдайларды жою жұмыстарынан басқа, сағат 23-тен сағат 7-ге дейін, тыныштық пен тәртіпті бұзатын жұмыстарды жүргізуге;

2) аулаішілік және ішкіорам аумағындағы жасыл аймаққа, балалар алаңшасына, жүргіншілер жолына қызметтік және жеке меншік автокөлікпен кіруге, қоюға;

3) көлік құралдарын қоюға және аялдануға арнайы бөлінбеген және белгілермен белгіленбеген орындарға қоюға жол берілмейді.

12. Апатты жұмыстарды жүргізу

133. Пайдалану кезінде немесе жерасты және жерүсті коммуникацияларында құрылыс жұмыстарын жүргізген кезде пайда болатын апаттар, олардың дұрыс жұмыс жасауына немесе азаматтардың денсаулығы мен өміріне қауіп тудыруға әкеліп соғатын, су объектілерінің ластануы төтенше жағдай болып табылады

және олардың қалыпты жұмысын аз мерзімде орындау шараларын талап етеді.

134. Апат туындаған жағдайда инженерлік коммуникациялар мен құрылымдардың иесіне, пайдаланушы ұйымдарға, апатты және оның зардабын жою бойынша дереу іс-шаралар қабылдауы қажет. Бұл жағдайда мыналар қамтамасыз етілуі тиіс: адамдар мен көлік қозғалысының қауіпсіздігі, сондай-ақ қатар орналасқан жерасты және жерүсті орын-жайларының, инфрақұрылым объектілерінің, жасыл отырғызғылардың сақталуы.

Ескерту. 134-тармаққа өзгерту енгізілді - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

135. Апаттық бригаданы апат орнына жіберумен қатар пайдаланушы ұйым телефонограмма арқылы апаттың сипаты мен орны жайында, осы апат ауданында жерасты және жерүсті құрылғылары бар ұйымдарға, қоғамдық жолаушылар көлігі қызметіне және басқа мүдделі орындарға хабарлайды.

136. Аймағында коммуникациялары бар ұйымдар, телефонограмманы алғаннан кейін апат орнына өздерінің орындалған сызбаларымен бірге уәкілдерін жіберулері керек, ол осы жердегі орналасқан мекемеге қарасты құрылғылар мен коммуникацияларды көрсетуі керек.

137. Материалдарды және басқа құндылықтарды сақтайтын қойма иелеріне, апаттық жұмыстар басшысының бірінші талабы бойынша тез арада участокты б о с а т у ы қ а ж е т .

Ескерту. 137-тармақ жаңа редакцияда - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

138. Егер де апатты жою жұмыстары жолдың толық және жартылай жабылуын қажет еткен жағдайда, Жол полициясы басқармасы жолдың уақытша жабылуы туралы, көліктің айналып жүру бағыты және зақымдалған желілердің қожайындарымен бірге зақымның жою мерзімін бекіту жөнінде жедел шешім қ а б ы л д а й д ы .

139. Апат жұмыстары жүргізілетін орын қалқандармен немесе белгіленген үлгідегі апаттық жарық құрылғысы және үлкен қызыл түсті шамдары бар қорғандармен қоршалады. Көшенің (магистральдың) жол жағына Жол полициясы басқармасының келісімімен қажетті жол белгілері орнатылады. Жұмыстардың толық аяқталғанына дейін, апатты жою жұмыстарын жауап беруші тұлғалар апаттық жарықтандыру, қоршау (қалқан) орнату, жол белгілерінің қойылу жұмыстарына жауапты.

140. Апаттың салдарын жою және аумақтың абаттандырылуын қалпына келтіру үшін, апат болған күннен бір тәуліктен асырмай, жер жұмыстарын жүргізуге рұқсат алуы қажет. Көрсетілген мерзімге дейін жер жұмыстарын жүргізуге рұқсат қағазын жасамаған жағдайда қазу жұмыстары жөн-жосықсыз б о л ы п с а н а л а д ы .

141. Бұзылған жол түсемдері мен басқа да абаттандыру элементтерін қалпына келтіру жұмыстары осы кәсіпорынмен апатты жұмыстар аяқталғаннан кейін тез арада жасалады.

142. Апатты, жоспарлы жұмыстарды жүргізуге қатаң түрде жол берілмейді.

13. Ғимараттар мен орын-жайлардың қасбеттерін күтіп ұстау

143. Балансында ғимараттары мен орын-жайлары бар кәсіпорындар мен ұйымдардың басшылары, ғимараттар мен орын-жайлардың қожалары аталған объектілердің және олардың жекелеген элементтеріне (балкон, лоджий, сарқынды су құбырлары және басқалары) жаңғырту, жөндеу және қасбеттерін сырлау жұмыстарының жүргізілуін қамтамасыз етуге, сондай-ақ қасбеттерінде орнатылған ақпаратты тақтайшалардың, ескерткіш тақталарының таза және қалыпты жағдайда ұстауы керек.

144. Өз еркімен ғимараттардың қасбеттері мен құрастыру элементтерін қайта жабдықтауға жол берілмейді.

145. Шаруашылық жүргізу құқығындағы немесе жедел басқаруындағы ғимараттары, және орын-жайлары бар жеке меншік иелері мен заңды тұлғалар, ғимараттарды, құрылыстарды және құрылғыларды, басқа жер учаскелеріндегі жылжымайтын объектілерді қала құрылысы мен жобалау құжаттарына, қала құрылысы нормативтері мен ережелері, экологиялық, санитарлық, өртке қарсы және басқа арнайы нормаларға сәйкес, қалыпты жағдайда сақтау жұмыстарын жүргізуге, соның ішінде оларға жататын ғимараттар мен құрылғылардың қасбеттерін жөндеу мен жаңғырту жұмыстарын өз есебінен немесе тартылған қаражат есебінен жүргізуі керек.

146. Егер де заңды немесе жеке тұлғалардың меншігінде, шаруашылық жүргізу құқығында немесе жедел басқаруында жеке тұрғынсыз жайлар тұрмайтын немесе тұрғын ғимараттары болған жағдайда, осы тұлғалар ғимараттың алып тұрған ауданына қарай қасбетінің жөндеу, жаңғырту жұмыстарын жүргізуге үлес қосуы керек. Ғимараттарға немесе орын-жайларға жоспарлы түрде жаппай жөндеу мен жаңғырту жұмыстарын жүргізген кезде, үлестік қатынасы бар тұлғалар осы мақсаттарға бағыттталатын қаражатты, сәйкесетін аудандармен қаражаттарын қосуларына болады.

147. Ғимараттарды, орын-жайларды және құрылғыларды жалға алушылар, жалға алу шартына сәйкес, ғимараттардың және құрылғылардың қасбеттерін жөндеу, жаңарту, жаңғырту жұмыстарын жүргізуге міндеттеме алады.

148. Сәулет, тарих немесе мәдениет ескерткіштері болып табылатын, ғимараттар мен орын-жайлардың қасбеттерін жөндеу, жаңғырту және жаңарту жұмыстары Қазақстан Республикасының құқықтық актілерімен бекітілген,

қорғау міндеттемелеріне сәйкес Ескерткіштерді қорғау басқармасымен және Сәулет және қала құрылысы департаментінің келісімімен орындалады.

149. Уәкілетті орган Саран қаласы Коммуналдық шаруашылық бөлімі ғимараттар мен құрылғылардың қасбеттерін жөндеу мен жаңғырту жұмыстарын ұйымдастыру шараларын жыл сайын қабылданатын бюджеттік бағдарлама негізінде атқарады. Ғимараттар мен орын-жайлардың қасбеттерін жөндеу мен жаңғырту жұмыстарының бағдарламасы Саран қаласының әкімдігімен бекітіледі.

150. Ғимараттардың қасбеттерін сырлау жұмыстары Сәулет және қала құрылысы департаментімен берілетін колерлік төлқұжаттармен жүргізілуі м ү м к і н .

151. Мыналарға жол берілмейді:

1) алдын ала сәулеттік бөліктердің қалпына келтірілмейінше ғимараттар мен орын-жайларға сырлау жұмыстарын жүргізуге;

2) табиғи немесе жасанды тастармен қапталған, түсті әсемдік терразиттік және тас түрлі балшықпен сыланған қасбеттерді сырлауға.

14. Сыртқы жарық пен бұрқақтарды күтіп ұстау

152. Уәкілетті орган көшелердің, жолдардың, алаңдардың, жағалаулардың және басқа жарықтандырылатын объектілердің сыртқы жарығын қосу табиғи жарықтың көлемінің азаюы кезінде кешкі күңгірт кезінде 20 люкске дейін, ал сөнугі - таңғы күңгіртте 10 люкске дейін беріледі

153. Алаңдардағы, магистральдардағы және көшелердегі, аула аумақтарындағы шамдардың жанбауы 5 пайыздан аспауы керек. Металл бағаналары, кронштейндер мен басқа сыртқы жарық құрылғылары мен қыстырма желілерінің элементтері тазалықта ұсталуы қажет, тот баспауы керек және қажет болу жағдайына қарай екі жылда бір рет пайдаланушы ұйыммен сырлануы (сырдың түсі Сәулет және қала құрылысы департаментімен келісіледі) тиіс.

154. Пайдаланудан шыққан газды, күкіртті - ДРЛ, ДРИ, ДнаТ, люминисцентті шамдар осы мақсаттарға арналған арнайы жайларда сақталып, одан әрі қайта өңделуі үшін арнайы кәсіпорындарға жеткізілуі қажет. Аталған шамдар түрлерін қалалық полигон аумағына шығаруға жол берілмейді.

155. Жарық пен электрлі көліктердің байланыс желісінің құлап қалған бағаналарын шығару жұмысы негізгі магистральдарда кешіктірілмей баған иесімен жүргізіледі; сондай-ақ басқа аумақтардағы бұзылған бағаналар – тәулік і ш і н д е .

156. Бұрқақтардың жағдайы мен пайдаланылуына жауапкершілік п а й д а л а н у ш ы ұ й ы м ғ а жүктеледі

157. Бұрқақтардың жұмыс істеуі кезінде су бетін қоқыстардан тазарту

жұмыстары күнделікті орындалады. Бұрқақты пайдаланушы ұйым, ол тоқтағанша оны тазалықта ұстауы қажет.

Ескерту. 157-тармаққа өзгерту енгізілді - Саран қаласы мәслихатының 2009.11.20 N 341 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз) шешімімен.

15. Саран қаласы мен Ақтас кенті аумағына тазарту жұмыстарын ұйымдастыру мен тазалықты қамтамасыз ету абаттандыру, санитарлық тазалық жұмыстары бойынша уәкілетті органдар мен қызметтердің міндеттері

158. Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес, осы Қағидалардың сақталуын бақылау қоршаған ортаны қорғау, өртке қарсы, санитарлық және сәулет-құрылысын бақылау, ішкі істермен өз құзырлары шегінде жүргізіледі.

159. Функционалдық міндеттерге сәйкес қаланың жалпы абаттандырылу жағдайын бақылау, комиссиялық аралау мен тексеріс жүргізу жағдайын реттеумен, мемлекеттік бақылау-қадағалау жұмыстарын уәкілетті орган жүргізеді.

16. Қағиданы бұзғаны үшін жеке және заңды тұлғалардың жауапкершілігі

160. Осы қағидаларды бұзғаны үшін кінәлі жеке және заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалары мен Қазақстан Республикасының "Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы" кодекске сәйкес жауапкершілікке шақырылады. Әкімшілік жауапкершіліктің қолданылуы, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамаларына сәйкес, тәртіп бұзушыны онымен келтірілген материалдық зиянды төлеу және жіберілген кемшілікті жою міндетінен босатпайды.

Саран қалалық мәслихатының
2011 жылғы 30 наурыздағы
34 сессиясының N 545 шешіміне
қосымша
Абаттандыру, санитарлық жабдықтау
жинау жұмыстарын ұйымдастыру
және Саран қаласы мен Ақтас
аумағында тазалықты қамтамасыз ету
Қағидаларына қосымша

Аумақты абаттандыру, жинау және ұстау паспорты

Ескерту. Қағида қосымшамен толықтырылды - Саран қаласы мәслихатының 2011.03.30 N 545 (ресми жарияланған күннен бастап күнтізбелік он күн өткеннен кейін бастап қолданысқа енгізіледі) шешімімен.

_____

(заңды тұлғаның атауы)

_____

(заңды мекен-жайы, телефоны)

1. Басшының Т.А.Ә.

_____

(телефон, СТН) _____

2. Қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаруға шарт N, күні _____

3. Қатты төселім ауданы, м² _____

4. Көгал ауданы, м² _____

5. Ағаштар, көшеттер саны, дана _____

6. Шағын сәулет мүсіндерінің бары, дана _____

7. Сыпырушылардың бары (саны) және аумақты жинастыру бойынша N _____

Заңды тұлғаның басшысы осы паспортта көрсетілген мәліметтері өзгерген жағдайда Саран қала әкімі аппараттына хабарлау және абаттандыру, жинастыру, тазалықты қамтамасыз ету паспортын алуы тиіс.

М . О .

_____

Т . А . Ә .

_____

(басшының қолы)

Саран қаласының әкімі _____

_____

Т . А . Ә .

(қолы)

Берілді ____ 20__ жыл

М.О.

Бекітілген аумақ схемасы

